

Edizione diplomatico-interpretativa

66r	
Lo reis enrics denglaterra si tenía assis en bertran de born de dins autafort. el combatía abses edeficis que molt li uolia gra(n) mal. Car el crezia que tota la guerra quel reis ioues sos filz la uia facha qen bertrans lail agues feita far e per so era uengutz denant autafort per lui desiritar. El reis daragon ue(n)c en lost del rei enric denant autafort. Ecant bertrans oaub si fo molt alegres quel reis da- ragon era en lost per so quel era sos amics espe- cials. el reis daragon si mandet sos messatges dinz lo castel qen bertrans li mandes pan e	Lo reis Enrics d'Englaterra si tenia assis En Bertran de Born dedins Autafort e?l combatia ab ses edificis, que molt li volia gran mal, car el crezia que tota la guerra que?l Reis Joves, sos fils, l'avia facta qu?En Bertrans la. il agues feita far, e per so era vengutz denant Autafort per lui desiritar. E.l reis d'Aragon venc en l'ost del rei Enric denant Autafort e, cant Bertrans o saub, si fo molt alegres que.l reis d'Aragon era en l'ost, per so qu'el era sos amics especials. E.l reis d'Aragon si mandet sos messatges dinz lo castel q?En Bertrans li mandes pan,

uin e carn et el sil en mandet assatz. eper lo messatge per cui el mandet los prese(n)z el li mandet pregan quel fezes si quel fezes mudar los edificis e far traire en outra part. q(ue)l murs on il ferion era totz rotz. et el p(er) gran auer del rei enric el li dis tot so quen bertra(n)s laua mandad adir. el reis enrics si fetz metre del edificis plus en aquella part on saup quel murs era rotz e fon lo mursades per terra el castels pres en bertrans ab tota sa gen fon menatz al pabaillon del rei enric. el reis lo receup molt malt. El reis enrics sil dis. bertran bertran uos auetz dig que anc la meitatz del uostre sen nous ac mestier nulls temps. Mas sapchatz quara uos a el ben mestier totz. Seigner dis enbertrans el es be(n) uers queu odissi edissi ben uertat. El reis dis eu cre ben quel uos sia aras faillitz . Ecom dis lo re-

is. Seigner dis enbertrans. lo iorn quel ualens ioues reis uostre fillz mori eu perdi lo se(n) el saber e la conoissenssa. El reis cant auzi so qen bertrans li dis en ploran del fill. uencli granz dolors al cor de pietat. et als oills si que nois poc tener quel no(n) pasmes de dolor. E<l>quantel [re]uenc de pasmazon. el crida edis en ploran enbertran enbertran. uos auetz be(n) drech et es ben razos si uos auetz perdit lo se(n) per mo(n) fill. Quel uos uolia meils qe ad home del mon. Et eu per amor de lui uos quit la persona. elauer. el uostre castel. euos ren la mia amor ela mia gracia. euos don cinc cenx marcs dargen per los dans que uos [auetz] receubutz. Enbertran sil cazec als pes referrent li gracias emerces. Elreis ab tota la soa ost sen anet. Enbertrans can saup quel reis daragon lauía feita si laida fellonia fon molt iratz ab lo rei na(n)fos. Esi sabia comel era uengutz al rei enric esser soudadiers logaditz. esabia com lo reis daragon era uenguz de paubra generation de carlades duncastel que anom carlat q(ue) es en la seingnoria del comte de rodes en peire de carlat quera seigner del castel per ualor eper proessa si p(re)s per moiller la comtessa da millau quera casegada en eretat. esin ac un fill que fo(n) ualens e pros. e conquis lo comtat de proensa. Et us sos fils si conquis lo comtat de barsalona. et ac nom raimon berengier . lo quals co(n)quis lo regissme daragon. efo lo p(re)-

vin e carn, et el si l' en mandet assatz. E per lo

messatge per cui el mandet los presenz el li mandet pregan qu?el fezes si qu?el fezes mudar los edificis e far traire en outra part, que.l murs on il ferion era totz rotz. Et el, per gran aver del rei Enric, el li dis tot so qu?En Bertrans l?avia mandat a dir. E.l reis Enrics si fetz metre del edificis plus en aquella part on saup que.l murs era rotz e fon lo murs ades per terra e?l castels pres. En Bertrans ab tota sa gen fon menatz al pabaillon del rei Enric. E.l reis lo recup molt mal. E.l reis Enrics si?l dis: ?Bertran, Bertran, vos avetz dig que anc la meitatz del vostre sen no.us ac mestier nulls temps, mas sapchatz qu?ara vos a el ben mestier totz?. ?Seigner?, dis En Bertrans, ?El es ben vers qu?eu o dissi, e dissi ben vertat.? E.l reis dis: ?Eu cre ben qu?el vos sia aras faillitz.? E com dis lo reis, ?Seigner? dis En Bertrans ?lo jorn que.l valens Joves Reis, vostre fillz, mori, eu perdi lo sen e.l saber e la conoissenssa?. E.l reis, cant auzi so q?En Bertans li dis en ploran del fill, venc li granz dolors al cor de pietat et als oills, si que no.is poc tener qu?el non pasmes de dolor. E quant el revenc de pasmazon, el crida e dis en ploran: ?En Bertran, En Bertran, vos avetz ben drech et es ben razos si vos avetz perdit lo sen per mon fill, qu?el vos volia meils qe ad home del mon. Et eu, per amor de

lui, vos quit la persona, e l'aver, e.l vostre castel, e vos ren la mia amor e la mia gracia, e vos don cinc cenx marcs d?argen per los dans que vos avetz receubutz?. En Bertran si?l cazec als pes, referrent li gracias e merces. E.l reis ab tota la soa ost s'en anet. En

Bertrans, can saup que.l reis d?Aragon l?avia feita si laida fellonia, fon molt iratz ab lo rei N?Anfos. E si sabia com el era vengutz al rei Enric esser soudadiers logaditz, e sabia com lo reis d?Aragon era venguz de paubra generation de Carlades, d?un castel que a nom Carlat, que es en la seingnoria del comte de Rodes. En Peire de Carlat, qu?era seigner del castel per valor e per proessa, si pres per moiller la comtessa da Millau, qu?era

casegada ed eretat. E si n'ac un fill que fon valens e pros e conquis lo comtat de Proensa. Et us sos fils si conquis lo comtat Barsalona et ac nom Raimon Berengier, lo quals conquis lo regissme d?Aragon e fo lo pre-

66v	
miers reis que anc fos en aragon. Et anet penre corona a Roma. e cant s'en tornava e fon al borc saint dalmas el mori. et remansero(n) netrei fil. Amfos lo quals fo reis daragon. Aquest que fetz lo mal denbertran de born. elautre don sancho. elautre berrengiers de besaudunes. esaup com el auia traida la filla del emperador manuel. quel emperaire laua mandada per moiller ab grant tresor et ab gran auer et ab molt onrada co(n)paignia. et los raubet de tot lauer quella domna eil grec auian. Ecom les enuiet per mar marritz e conssiros edesconseillatz. ecom sos fraire sanchos la uia tota proensa ecom sesperiuret p(er) lauer quel reis enrics li det contral comte de tolosa. ede toutes aquestas razons fetz enbertrans de born lo siruentes que ditz. puis lo gens terminis floris et sespandis.(et)c(etera).	miers reis que anc fos en Aragon. Et anet penre corona a Roma e, cant s'en tornava e fon al borc Saint Dalmas, el mori. Et remanseron ne trei fil: Amfos, lo quals fo reis d'Aragon, aquest que fetz lo mal d'En Bertran de Born, e l'autre, Don Sancho, e l'autre Berrengiers de Besaudunes. E saup com el avia traida la filla del emperador Manuel, que l'emperaire l'avia mandada per moiller ab grant tresor et ab gran aver et ab molt onrada compaignia, et los raubet de tot l'aver quella domna e il Grec avian; e com les enuiet per mar marritz e conssiros e desconseillatz; e com sos fraire Sanchos l'avia tota Proensa; e com s'esperjuret per l'aver que l reis Enrics li det contra l comte de Tolosa. E de toutes aquestas razons, fetz En Bertrans de Born lo sirventes que ditz ?Puis lo gens terminis floris et s'espandis? etc.

- letto 331 volte